

دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

آموزش نیمه حضوری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی

عنوان:

بررسی رابطه بین شیوه‌های فرزند پروری و سازگاری روانشناختی با

فرهنگ پذیری مهاجرین ایرانی مقیم تورونتو کانادا

نگارش:

رویا برقگیر

استاد راهنما:

دکتر حسین اسکندری

استاد مشاور:

دکتر احمد برجعلی

زمستان ۱۳۹۱

تقدیم به

خانواده ام و تمامی خانواده های مهاباد در تمامی جهان.....

پاسکزاری

بر خود لازم می‌دانم تا مراتب تشکر خود را از همه کسانی که یاریگر من در این تحقیق بودند اعلام نمایم. از جناب آقای دکتر حسین اسکندری به خاطر راهبانی‌های پر مغزشان و مشاوره‌های ارزشمندشان در این رساله، کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین از نظرات سازنده و راهبانی‌های جناب آقای دکتر احمد بر جعلی که سمت مشاورت اینجانب را داشتند بی‌نهایت پاسکزارم و مراتب پاسکزاری خود را از جناب آقای دکتر کیومرث فرج‌بخش که زحمت داوری این رساله را به عهده گرفتند ابراز می‌نمایم.

چکیده :

این پژوهش به تبیین و پیش بینی نحوه فرهنگ پذیری والدین مهاجر ایرانی بر اساس سازگاری روانشناختی و شیوه های فرزند پروری آنها پرداخته است.

پس از تهیه ابزار اندازه گیری و تعیین روایی و پایایی آن ، از بین جامعه آماری والدین ایرانی در شهر تورنتو در سال ۱۳۹۱ ، نمونه ای به حجم ۶۱ نفر (۴۱ نفر زن و ۲۰ نفر مرد) به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شد . این نمونه شامل والدین (۲۹-۵۲) ساله مهاجر نسل اول ایرانی مقیم تورنتو که طول اقامت آنها بیش از ۶ ماه می باشد و حداقل یک فرزند دارند ، می باشد. مدل پیشنهادی ، بر اساس داده هایی که توسط چهار پرسشنامه :اطلاعات جمعیت شناسی ، پرسشنامه شیوه های فرزند پروری رابینسون ،ماندلکو ،السن و هارت ، پرسشنامه سلامت روانشناختی رایف و سینگر و پرسشنامه عقاید فرهنگ پذیری کیم جمع آوری گردید ،مورد بررسی قرار گرفت.

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آماری رگرسیون خطی چند متغیره و تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج حاصل از این بررسی منطبق بر الگوی چند بعدی فرهنگ پذیری بری بود که نشانگر رابطه معنادار بین سه نحوه متفاوت فرهنگ پذیری و سازگار روانشناختی والدین بود، ولی تنها فرهنگ پذیری یکپارچه والدین با شیوه فرزند پروری اقتداری رابطه معنادار داشت.

کلید واژگان : فرهنگ پذیری، سازگاری روانشناختی ، فرزند پروری ، مهاجرین ایرانی ، رگرسیون خطی، تحلیل مسیر

عنوان	صفحه
۱- فصل اول: کلیات پژوهش	۸
۱-۱- مقدمه :	۸
۲-۱- بیان مسأله :	۱۱
۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق	۱۳
۴-۱- اهداف پژوهشی :	۱۴
۵-۱- سؤالهای پژوهش :	۱۴
۶-۱- اصطلاحات و واژگان تحقیق	۱۴
۲- فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	۱۷
۱-۲- فرهنگ :	۱۷
۲-۲- فرهنگ و ارزش های فرهنگی	۱۸
۳-۲- روانشناسی فرهنگی و جنبه های مختلف آن:	۱۹
۴-۲- پیدایش تاریخی روانشناسی در رابطه با فرهنگ	۲۰
۵-۲- هویت فرهنگی	۲۰
۶-۲- رفتارهای فرهنگ پذیری	۲۱
۷-۲- فرهنگ پذیری	۲۱
۱-۷-۱- الگوهای نظری فرهنگ پذیری	۲۳
الگوی حوزه های خاص	۲۵
۱-۷-۲- جدالها و مشکلات	۲۶
۱-۷-۳- تنش های فرهنگ پذیری	۲۷
۸-۲- سازگاری روانی اجتماعی	۲۸
۹-۲- سلامت روانشناختی	۲۹
۱۰-۲- مدل سلامت روانشناختی کارول رایف	۳۲

۳۲	۱۱-۲- ابعاد مدل سلامت روانشناختی رایف
۲۶	۱۲-۲- ادراک شایستگی اجتماعی
۲۷	۱۳-۲- حمایت اجتماعی برون گروهی
۳۳	۱۴-۲- ارتباط خانوادگی و فرهنگی
۳۳	۱-۱۴-۲- خانواده مداری
۳۳	۱۵-۲- انطباق پذیری
۳۵	۱۶-۲- عوامل جمعیتی :
۳۶	۱۷-۲- فرزند پروری :
۳۷	۱-۱۷-۲- الگوهای فرزند پروری
۳۸	۲-۱۷-۲- شیوه های اقتداری
۴۰	۳-۱۷-۲- تأثیرات شیوه های فرزند پروری
۴۵	۱۸-۲- سابقه تحقیقات
۴۵	۱-۱۸-۲- پژوهش های انجام شده در خارج از کشور
	۳- فصل سوم: روش پژوهش
۵۳	۱-۳- جامعه آماری
۵۳	۲-۳- روش نمونه گیری و حجم نمونه
۵۳	۳-۳- ابزار پژوهش :
۵۴	۴-۳- پایایی ابزار پژوهش:
۵۶	۵-۳- روش جمع آوری اطلاعات :
۵۷	۶-۳- روش های آماری در تحلیل داده ها :
۵۹	۴- فصل چهارم: نتایج و تحلیل داده ها
۵۹	۱-۴- مقدمه :
۵۹	۲-۴- توصیف آماری داده های پژوهش
۶۸	۳-۴- بررسی فرضیات
۶۸	۱-۳-۴- وضعیت متغیرها

۶۸	۴-۳-۲- تحلیل مسیر
۷۱	۴-۳-۳- آزمون نرمال بودن
۷۳	۴-۳-۴- آزمون استقلال خطاها
۷۳	۴-۳-۵- آزمون استقلال خطی (هم خطی)
۷۲	۵- فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهاد
۷۲	۵-۱- خلاصه تحقیق
۸۳	۵-۲- بحث و نتیجه گیری
۸۵	۵-۳- محدودیت ها
۸۵	۵-۴- پیشنهادات
۸۵	منابع:
۸۲	منابع فارسی :
۸۳	منابع انگلیسی :

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱: جدول نتایج آلفای کرنباخ	۵۶
جدول ۴-۱: جنس و فراوانی والدین	۶۰
جدول ۴-۲: فراوانی و سن والدین	۶۱
جدول ۴-۳: فراوانی و وضعیت تأهل والدین	۶۲
جدول ۴-۴: فراوانی والدین با توجه به تعداد فرزند	۶۳
جدول ۴-۵: فراوانی والدین مهاجر و غیر مهاجر	۶۴
جدول ۴-۶: طول زمان اقامت والدین	۶۵
جدول ۴-۷: وضعیت اشتغال والدین	۶۶
جدول ۴-۸: فراوانی والدین در سطوح مختلف تحصیلی	۶۷
جدول ۴-۹: بررسی وضعیت متغیرهای تحقیق بصورت خلاصه	۶۸
جدول ۴-۱۰: وضعیت توزیع متغیر وابسته یکپارچگی و خطاهای مربوط به آن	۷۰
جدول ۴-۱۱: وضعیت توزیع متغیر وابسته جدایی و خطاهای مربوط به آن	۷۰
جدول ۴-۱۲: وضعیت توزیع متغیر وابسته جذب و خطاهای مربوط به آن	۷۰
جدول ۴-۱۳: وضعیت توزیع متغیر وابسته سازگاری و خطاهای مربوط به آن	۷۰
جدول ۴-۱۴: نتیجه آزمون دوربین-واتسون	۷۱
جدول ۴-۱۵: اثر متغیر مستقل سازگاری بر روی سه الگوی فرهنگ پذیری	۷۲
جدول ۴-۱۶: اثرات متغیرهای مستقل سه سبک فرزند پروری بر روی متغیر وابسته سازگاری	۷۳
جدول ۴-۱۷: اثرات مستقیم و غیر مستقیم متغیرها و کل متغیرها	۷۵

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱ : جنس و فراوانی والدین	۶۰
نمودار ۴-۲ : فراوانی و وضعیت تأهل والدین	۶۲
نمودار ۴-۳ : فراوانی والدین مهاجر و غیر مهاجر	۶۴
نمودار ۴-۴ : وضعیت اشتغال والدین	۶۶
نمودار ۴-۵ : فراوانی والدین در سطوح مختلف تحصیلی	۶۷
نمودار ۴-۶ : مدل مفهومی و اثرات متغیرها	۷۴

فهرست شکلها

صفحه

عنوان

- شکل ۱: خط مشی های فرهنگ پذیری در گروههای فرهنگی قومی و جوامع بزرگتر برگرفته از بری و سام (۲۰۰۶)..... ۲۵
- شکل ۲: چارچوب متغیرهای فرهنگ پذیری برگرفته از بری و سام (۲۰۰۶)..... ۲۸
- شکل ۳: چارچوب متغیرهای فرهنگ پذیری برگرفته از (بری و سام، ۲۰۰۶)..... ۳۵
- شکل ۴: نمودار شیوه های فرزند پروری ۴۲
- شکل ۵: مدل مفهومی تحقیق.....

فصل اول :

کلیات پژوهش

۱- فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه :

در طول تاریخ بشر انسان ها به دلایل مختلف از جمله به دنبال سرزمین های سرسبزتر ، گریز از شرایط مخاطره آمیز ، تجارت ، فتح و سکنی گزیدن در سرزمین های جدید و یا به دنبال ماجراجویی و لذت به تمامی نقاط جهان سفر کرده اند ، بدین ترتیب افراد با پیشینه مختلف با هم در ارتباط قرار گرفته اند. این فرایند موجب تغییرات در الگوهای اولیه زندگی و فرهنگ افراد و همینطور شکل گیری جوامع جدید گشته است (بری^۱ ، ۲۰۰۳) تجربه فرهنگ^۲ پذیری توسط گروهها و افراد همچنین ظهور جوامع چند فرهنگی دو پیامد مهاجرت می باشند ، در این فرایند زمانی که افراد با فرهنگ های مختلف ، در ارتباط با هم قرار می گیرند با چالش ها ، تنش ها ، فشارهای روانی و همینطور فرصت های بسیاری روبرو می شوند که موجب تغییرات زیادی که گاه به سوی بهتر و گاه بدتر شدن نحوه زندگی و سلامت آنها می گردد . چگونگی این تغییرات به خاستگاه فرهنگی فرد و زمینه فرهنگی جامعه ای که در حال حاضر در آن به سر می برد و همینطور خصوصیات شخصی و به مشخصات گروهی که فرد عضو آن می باشد بستگی دارد (بری و همکاران ، ۲۰۰۶) .

تغییرات فرهنگی شامل دگرگونی در رسوم ، سنت ها ، شرایط اقتصادی و زندگی سیاسی آنها می باشد و نه تنها فرد باید با الگوهای ارتباطی ، سازمان بندی اجتماعی جدید و اهداف گوناگون منطبق شود ، بلکه آنها به طور ناخواسته منابع و حمایت های سنتی را هم از دست می دهند ، دگرگونی در نحوه نگرش فرد نسبت به فرایند

¹ -Berry , J . W.

² -Acculturation

فرهنگ پذیری، هویت فرهنگی^۱ و رفتارهای اجتماعی او با گروههایی که با آنها در تماس است، تغییرات روان شناختی را شکل می دهد (پنی^۲، ۲۰۰۳) سازش و انطباق حاصل از آنها، ویژگی های روان شناختی را که برای سلامت شخص و کسب مهارت های اجتماعی در زندگی روزمره در جهان پیچیده فرهنگی نیاز دارد را فراهم می سازد (وارد^۳، بوچز^۴، ۲۰۰۷).

بری (۱۹۷۰) مطرح می کند که فرایند فرهنگ پذیری فرد بر پایه دو بعد کاملاً مستقل شکل می گیرد. ارتباط با فرهنگ جامعه مبدأ و جامعه ای که در آن اسکان گزیده اند، این ارتباط می تواند به طرق مختلف نمود پیدا کند. که شامل ترجیح فرد در درگیر شدن در هر دو فرهنگ (نگرشهای فرهنگی پذیری^۵) و نحوه عملکرد او در برقرار کردن ارتباط بین فرهنگی (استفاده و دانش زبان، ارتباط اجتماعی) می باشد. بر اساس نظریه وارد دو شکل متفاوت در انطباق پذیری با فرهنگ پذیرنده وجود دارد. نخست، انطباق روان شناختی، که اشاره دارد به بهزیستی و سلامت روانی فرد، دومین شکل آن انطباق اجتماعی - فرهنگی یعنی کفایت و توانایی اجتماعی فرد در زندگی روزمره در یک زمینه بین فرهنگی می باشد.

مطالعات بری و سام^۶ (۱۹۹۷) نشان داده است که بین راههای متفاوت فرهنگ پذیری و سطوح انطباق رابطه وجود دارد. درگیر شدن با هر دو فرهنگ (ملی و قومی) بیش از ارتباط برقرار کردن با یک فرهنگ شیوه سازگاران تری از فرهنگ پذیری بوده و بیشترین تأثیر را بر سلامت و بهزیستی فرد دارد، در عین حال به نظر می آید که جهت گیری به سمت فرهنگ قومی^۷ (جدایی)^۸ بیش از فرهنگ ملی پیش بینی کننده بهتری برای انطباق روان شناختی می باشد و جهت گیری به سمت فرهنگ ملی^۹ (جذب)^{۱۰} با انطباق فرهنگی اجتماعی^{۱۱} رابطه مثبت دارد.

طبق تحقیقات مقدم (۱۹۸۷) ایرانی های مقیم کانادا یک نمونه فرهنگی می باشند که هر دو جهت گیری جمع گرا و فرد گرا در آن دخیل می باشد و جالب تر اینکه هر دو جهت گیری جمع گرا^{۱۲} و فرد گرا^۱ بسته به

¹ -Cultural Identity

² -Phiny , J.S.

³ - Ward ,C.

⁴ -Bochner ,S.

⁵ -Acculturation Attitudes

⁶ -Sam , D.

⁷ -Ethnic culture

⁸ -Seperation

⁹ -National culture

¹⁰ -Assimilation

¹¹ -Socieocultural adaptation

¹² -Individocalistic

مقتضیات اجتماعی می تواند در فرد عرضه شود. در میان ایرانیان فرایند فرهنگ پذیری با دو جهت گیری کلی شکل می گیرد. شکل نخست آن با رویکرد چند فرهنگی^۲، تأکید بر حفظ فرهنگ موروثی، پشتیبانی از سازمان های فرهنگی ایرانیان و جهت گیری جمعگرایی در تحرکات اجتماعی مطابقت دارد. دومین شکل جهت گیری فرهنگ پذیری در میان ایرانیان با خط مشی جذب هماهنگ می باشد. تمایل کم برای حفظ فرهنگ موروثی، پشتیبانی از سازمانهای فرهنگی ایرانی و جهت گیری فرد گرا در تحرکات اجتماعی در این گروه مشاهده می شود. بر اساس نتایج پژوهش صبا صفدر (۱۹۹۸) شیوه جدایی تنش های جسمی - روانی را پیش بینی نمی کند و تنها رابطه بسیار ضعیف منفی بین شیوه جذب و تنش های جسمی - روانی وجود دارد، و دو پیش بین اصلی تنش های روان شناختی، مشکلات و جدال های فرهنگ پذیری^۳، مسائل زندگی روزمره و سازگاری روانشناختی می باشد و این یافته های بری را مبنی بر ارتباط شیوه جذب و جدایی با تنش های جسمی - روانی را حمایت نمی کند. نتایج بدست آمده از تحقیق شهیم (۲۰۰۷) در مورد مهاجرین ایرانی در شهر تورنتو نشان می دهد که والدین ایرانی مهاجر بیشتر تمایل دارند که بخش های مثبت جامعه میزبان را مثل زبان، کسب ارزش ها و نگرش های آزاد منشانه برای افزایش رفتارهای اجتماعی قابل قبول فرزندانشان برگزینند. در عین حالی که جذب فرهنگ امریکای شمالی می شوند، حفظ هویت فرهنگ ایرانی را به عنوان یک محافظ در مقابل تلاشی و تکه تکه شدن هویتی که سلامت فرزندانشان را به خطر می اندازد برمی گزینند.

نتایج حاصل از پژوهش ها نشانگر تاثیر جدی فرایند مهاجرت و فرهنگ پذیری بر سلامت روانی و پویایی ساختار خانواده، چگونگی رابطه والد - کودک، نگرش نسبت به اقتدار والدین و پذیرش خود مختاری فرزندان می باشد (لازاروس،^۴ ۱۹۹۸ و ترادیف،^۵ ۲۰۰۶).

طبق نظریه باوم ریند (۱۹۹۹) فرزند پروری فرایند پیچیده ای است شامل رفتارهای است که بطور اختصاصی و باهم بر عملکرد کودک مؤثر می باشند. یکی از مشهورترین طبقه بندی ها در زمینه فرزند پروری توسط دیانا باوم ریند بر اساس دو بعد توقع داشتن و پذیرندگی شکل می گیرد که از ترکیب گوناگون دو بعد چهار شیوه فرزند پروری را به وجود می آورد.

¹ -Collective

² -Multiculture

³ - Hassels

⁴ -Lazarus , R.S.

⁵ - Tradeyf ,D.

بسیاری از والدین در فرایند مهاجرت متحمل تجارب آسیب زای بسیاری می گردند و شیوه ای را برای پرورش فرزندانشان انتخاب می کنند که کاملاً متأثیر از این حوادث ناگوار و راه حل های است که برای مقابله با این تجارب انتخاب کرده اند (کاظمی پور و ویتنی^۱، ۲۰۱۱).

۲-۱- بیان مسأله :

مهاجرت^۲ یک پدیده جهانی است که زندگی میلیون ها انسان و بسیاری از کشورها را تحت تاثیر قرار داده است، و به عنوان منشا بسیاری از فرصت ها و مشکلات برای افراد و کشورها تلقی شده است (بری و همکاران، ۲۰۰۶).^۳ در آغاز این قرن بنا به ارزیابی های صورت گرفته، حدود صد و هفتاد و پنج میلیون نفر در کشورهای غیر محل تولد خود زندگی می کنند که به عنوان مهاجر تلقی می گردند. این تعداد در بیست و پنج سال اول این قرن دو برابر شده است، البته میلیون ها کودکی که فرزندان این مهاجرین می باشند و در کشورهای میزبان متولد شده اند در این آمار گنجانده نشده اند (گزارش نفوس سازمان ملل متحد، ۲۰۰۶). در پاره ای از کشورهای غربی فرزندان افراد مهاجر به عنوان بخشی از جمعیت که دارای سریع ترین رشد هستند شناخته شده اند، بطور مثال بین سال های ۱۹۹۷-۱۹۹۰ در حالیکه میزان رشد کودکان مهاجر در ایالات متحده چهل و هفت درصد تخمین زده شده است، در همان دوره زمانی درصد رشد کودکان غیر مهاجر هفت درصد بوده است (هر ناندز^۴، ۱۹۹۹ به نقل از بری، ۲۰۰۳).

به سختی می توان کشوری را یافت اعم از اینکه مهاجر پذیر یا فرستنده مهاجر باشند، تحت تاثیر این موج قرار نگرفته باشد. برای گروه دوم یکی از نگرانی ها فرار مغزهاست ولی در مقابل کمک ها و حمایت های اقتصادی مهاجرین از جامعه و خانواده خود که در کشور مبدأ زندگی می کنند، جنبه مثبت آن می باشد و برای کشور مهاجرپذیر، تعارضات قومی و مشکلات اجتماعی یک از نگرانی های عمده بوده ولی کمک به رشد اقتصادی و جلوگیری از کاهش جمعیت از تأثیرات مثبت مهاجرت به این کشورها می باشد ولی مهم ترین انگیزه مهاجرت بهبود وضعیت اجتماعی - اقتصادی فردی می باشد (بری و سام^۵، ۲۰۰۶).

در بهترین و مطلوبترین شرایط، زمانی که افراد محیط آشنا و مأنوس خود را ترک کرده و به یک موقعیت و محیط ناشناخته همراه با فرهنگ و ارزش ها و رسوم ناآشنا قدم می گذارند. مهارت ها و توان سازگاری آنها به

¹ - Withney white

² -Migration

³ -Berry , J.W.

⁴ -Hernandez , D.

⁵ -Sam , D.

چالش کشیده می شود. خانواده های مهاجرین از احساس ناتوانی در شناخت کشور و فرهنگ جدید در کنار آمدن با آن رنج برده و نسبت به والدین غیر مهاجر با چالش های بسیاری در ارتباط با فرزندانشان روبرو هستند که می تواند شامل بحث و جدلهای بین فرهنگی ، تفاوت های نسلی ، اعتماد و انکاء بر فرزندان و اجتماعی شدن فرهنگی باشد (وارد^۱ و همکاران ، ۲۰۰۱).

تحقیقات اخیر که حوزه روانشناسی فرهنگی را در کانون توجه قرار داده است . این پرسش را که نحوه تجارب فرهنگ پذیری خانواده ها در فرایند انتقال فرهنگی به چه صورت می باشد و تأثیر این تجارب بر سلامت روانی آنها و کیفیت روابط والد - فرزند در بافت خانواده را به ذهن متبادر می کند. و اینکه چگونه افرادی که در جامعه ای خاص به دنیا آمده و رشد کرده اند ، می توانند از عهده زندگی در جامعه ای دیگر با بافت فرهنگی - اجتماعی متفاوت برآمده، و زمانی که آنها با ذخایری از ارزشهای خاص فرهنگی و شیوه های رفتاری متناسب با همان ارزشها به محیط جدید پا می گذارند چه اتفاقی می افتد ؟ تحت یک شرایط یکسان بعضی از افراد یا گروهها احتمالاً بیش از دیگران در مقابل خطرات و مشکلات مهاجرت و همینطور فرایند فرهنگ پذیری و سازگاری با آن آسیب پذیر می باشند، و در موقعیت های نامطلوب این وضعیت وخیم تر هم می شود . خانواده ها جزء گروههایی می باشند که به دلیل موقعیت اجتماعی - روانی و شرایط جمعیتی در فرایند فرهنگ پذیری بیشتر از گروههای دیگر تحت تأثیر مشکلات سازگاری با آن قرار می گیرند.

چائو (۱۹۹۷) مطرح می کند که در میان اقوام مختلف ، تفاوت های مشاهده شده در الگوهای فرزند پروری و پیامدهای رفتاری فرزندانشان ، مربوط به گوناگونی بافت اجتماعی ، رفتارهای فرزند پروری و معنای فرهنگی خاص الگوهای فرزند پروری در این جوامع می باشد. والدین روشهای بسیار متفاوتی را جهت دست یابی به اهداف پرورشی پی می گیرند که رابطه نزدیک با فرهنگ جامعه آنها دارد. الگوهای فرزند پروری والدین آسیای متفاوت از والدین جوامع غربی است و نسبت به آنها از شیوه های فرزند پروری استبدادی استفاده می کنند (شرک ، ۱۹۹۸) . کاظمی پور (۲۰۱۱) گزارش می کند شیوه های سنتی و روشهای انضباطی سخت گیرانه و تنبیهی والدین ایرانی که مغایر با معیارهای فرزند پروری جوامع میزبان می باشد ، منشأ مشکلات زیادی برای خانواده هاست . و از سوی دیگر سطوح متفاوت فرهنگ پذیری در میزانی که والدین به شیوه های انضباطی سنتی ادامه می دهند ، نقش بسیار مهمی دارد (ملیکین ، ۱۹۹۷).

¹ -Ward , C.

۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق

بر اساس چهارچوب نظری و روش شناختی روان شناسی بین فرهنگی^۱، فرهنگ پذیری زمانی شکل می گیرد که افراد با فرهنگی خاص به جامعه ای با فرهنگ متفاوت رفته و حاصل آن انطباق^۲ دو سویه، تنش ها و مشکلات و همینطور منافع حاصل از این می باشد (بری و سام، ۲۰۰۶). تحقیقات نشان می دهد که تجارب مهاجرت و فرایند فرهنگ پذیری و سازگاری و انطباق با جامعه میزبان به طور جدی بر سلامت روان، ساختار خانواده و ارتباط والد - فرزند و نحوه فرزند پروری والدین مهاجر تأثیر گذار است، اما نه بصورت یک الگوی دو وجهی که در یک سو فرهنگ کشور میزبان و در سوی دیگر آن فرهنگ کشور مبدأ می باشد و یا اینکه در طی یک روند خطی، فرهنگ پذیری شکل گرفته باشد. بلکه در فرایندی که در طی آن تجارب پیشین والدین با آینده مورد تصورشان یکی می شود. و شیوه ای از فرزند پروری متأثر از فرهنگ غالب جامعه میزبان^۳ و جامعه مبدأ با آمیزه ای از سودمندی و سازش همراه با فرصت های اگر چه کوچک اما چشمگیر برای خلاقیت در والدین مهاجر شکل می گیرد (کازلمی پور و وایت، ۲۰۱۱). و در عین حال شیوه های خاص فرزند پروری و حمایت های والدین موجب ارتقاء سطح سلامتی، انطباق و فرهنگ پذیری یکپارچه^۴ در فرزندان می گردد. (ونگ^۵، ایسلس^۶ و سانرف^۷)

تعارض فرهنگ پذیری میان خانواده ها زمانی اتفاق می افتد که بین والد و فرزند در نحوه و میزان فرهنگ پذیری و یادگیری و استفاده از زبان جامعه میزبان شکاف ایجاد شود که این خود موجب اختلال در رابطه آنها می گردد (رام بوت، ۲۰۰۱). ناهماهنگی در میزان و نحوه فرهنگ پذیری بر نقش و شیوه های فرزند پروری والدین، پویایی خانواده و دست آوردهای والدین مؤثر می باشد. اطلاعات و دانش حاصل از مطالعه بسترهای متفاوت فرهنگ پذیری و افرادی که تحت تأثیر آن قرار می گیرند، می تواند این فرایند را تسهیل کرده و نتایج حاصل از آن را سودمند تر و قابل کنترل تر کند. مسائل و مشکلات روانشناختی و رفتاری که مهاجرین با آن روبرو هستند در جریان موفقیت و دست آوردهای فرزندان نشان موانع بسیاری ایجاد می کنند. نتایج حاصل از این نوع پژوهش ها می تواند به عنوان راهنما در شکل گیری برنامه ها و سیاست های مناسب در تسهیل تجارب فرهنگ پذیری و ارتقاء سطح انطباق پذیری تأثیر بسیاری داشته باشد.

¹ -Intercultural

² -Adaptation

³ -Host

⁴ -Integrated

⁵ - Wong,A.

⁶ -Eccles

⁷ -Saneroff

۴-۱- اهداف پژوهشی :

تعیین رابطه بین شیوه های فرزند پروری^۱ و سازگاری روان شناختی^۲ مهاجرین ایرانی مقیم تورونتو با نحوه فرهنگ پذیری آنها

تعیین رابطه بین شیوه های فرزند پروری و سازگاری روان شناختی مهاجرین ایرانی مقیم تورونتو

تعیین رابطه بین شیوه های فرزند پروری و نحوه فرهنگ پذیری مهاجرین ایرانی مقیم تورونتو

تعیین رابطه بین سازگاری روان شناختی و نحوه فرهنگ پذیری مهاجرین ایرانی مقیم تورونتو

۵-۱- سؤالهای پژوهش :

آیا بین شیوه های فرزند پروری و سازگاری روان شناختی مهاجرین ایرانی مقیم شهر تورنتو کانادا با نحوه فرهنگ پذیری آنها رابطه وجود دارد ؟

آیا بین شیوه های فرزند پروری و سازگاری روان شناختی مهاجرین ایرانی مقیم تورنتو کانادا رابطه وجود دارد ؟

آیا بین شیوه های فرزند پروری و نحوه فرهنگ پذیری مهاجرین ایرانی مقیم تورنتو کانادا رابطه وجود دارد ؟

آیا بین سازگاری روان شناختی و نحوه فرهنگ پذیری مهاجرین ایرانی مقیم تورنتو کانادا رابطه وجود دارد ؟

۷-۱- اصطلاحات و واژگان تحقیق

تعاریف نظری و عملیاتی :

تعریف نظری سبک های فرزند پروری :

مجموعه ای از رفتارهای که تعیین کننده ارتباطات متقابل والد - فرزند در طیف وسیعی از موقعیت هاست، و اینگونه فرض می شود که موجب ایجاد یک فضای تعامل گسترده می گردد (مایز و پتیت، ۱۹۹۷).

تعریف عملیاتی سبک های فرزند پروری :

^۱-Parenting styles

^۲-psychological adaptation

نمره ای که فرد در پرسشنامه رایسنون^۱ و همکاران (۲۰۰۲) به دست می آورد.

تعریف نظری سازگاری روان شناختی : سازگاری با فرایند فرهنگ پذیری دارای دو مؤلفه روان شناختی و فرهنگی – اجتماعی می باشد.

سازگاری روان شناختی مربوط به احساس شخصی فرد از سلامت که با مقیاس های همچون رضایت از زندگی ، عزت نفس و مشکلات روان شناختی مورد ارزیابی قرار می گیرد (وارد^۲ و همکاران ، ۲۰۰۱)

تعریف عملیاتی انطباق روان شناختی : نمره ای که فرد در پرسشنامه سلامت روان شناختی رایف و سینگر (۱۹۹۸) به دست می آورد.

تعریف نظری فرهنگ پذیری :

فرهنگ پذیری مجموعه پدیده هایی است که از تماس مستقیم و مداوم بین گروههای از افراد با فرهنگ های متفاوت حاصل می شود و نیز تغییراتی که این پدیده ها در فرهنگ های مبدأ بوجود می آورند.

بر اثر ترکیب مشخصه های جامعه میزبان و مبدأ چهار راه حل در پیش چشم فرد مهاجر نقش می بند این راههای متفاوت تحت عنوان جذب ، جدایی ، یکپارچگی و حاشیه زیستی مطرح می گردد. (بری ، ۱۹۹۷)

تعریف عملیاتی فرهنگ پذیری :

نمره ای که فرد در پرسشنامه نگرشهای فرهنگ پذیری (۱۹۹۸) به دست می آورد.

¹ -Ward , C.

² -Ward , Bochner , S. Firham , A.